

OKRUŽNI SUD U BANJALUCI

BROJ: 11 0 U 002645 10 U

Dana, 27.09.2010.godine

Okružni sud u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda i to: Ćurković Strahinje, kao predsjednika vijeća, Bošnjak Glizijan Ljiljane i Bojović Duška, kao članova vijeća, uz učešće Glamočić Đurdije, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženja građana "Borba protiv korupcije Transparency international Bosne i Hercegovine" (u daljem tekstu: tužilac), zastupanog po punomoćniku [redacted] advokatu iz [redacted] zbog "ćutanja administracije" Ministarstva finansija Republike Srpske (u daljem tekstu: tuženi), u nejavnoj sjednici, održanoj dana 27.09.2010. godine, donio je

P R E S U D U

Tužba se uvažava i slijedom toga nalaže Ministarstvu finansija Republike Srpske da odmah, a najkasnije u roku od 30 dana, od dana prijema ove presude, odluči o žalbi i zahtjevu tužioca.

O b r a z l o Ź e n j e

Iz navoda tužbe, zaprimljene kod ovog suda dana 01.02.2010. godine, proizilazi da je tužilac pokrenuo upravni spor protiv tuženog iz razloga što tuženi, u zakonom predviđenom roku, nije odgovorio na njegov zahtjev za pristup informacijama od dana 13.11.2009. godine. U tužbi navodi da se tuženom obratio da mu dostavi izvještaj o utrošku „državnih sredstava“ vezano za štampanje i distribuciju specijalnog dodatka u dnevnom listu „Glas Srpske“ pod naslovom „Lažno prikazivanje društvenih i ekonomskih prilika u Republici Srpskoj“, pa kako tuženi nije odgovorio na postavljeni zahtjev, urgirao je postupanje urgencijom od 01.12.2009. i od 21.12.2009. godine, u kojoj se pozvao na član 17. stav 2. ZUS-a. Kako je tuženi zadnju urgenciju primio 22.12.2009. godine i kako je prošlo 15 dana od dana

prijema urgencije, a da nije po njoj postupljeno, navodi da su ispunjeni zakonski uslovi za podnošenje tužbe, te predlaže da se ista usvoji i sud donese presudu kojom će tuženom naložiti da donese odluku po zahtjevu tužioca u roku od 30 dana od dana prijema presude.

U odgovoru na tužbu tuženi navodi da je tužba nedozvoljena i da je sud apsolutno nenadležan da po njoj postupuje, jer da je članom 17. stav 1. ZUS-a predviđeno da ako drugostepeni organ nije u roku od 60 dana, ili u posebnom propisu određenom kraćem roku donio rješenje po žalbi stranke protiv prvostepenog rješenja, a ne donese ga ni u daljem roku od 15 dana, po ponovljenom traženju, stranka može pokrenuti upravni spor kao da je žalba odbijena, te u vezi s tim ističe da je tužilac trebao zatražiti da se od strane drugostepenog organa tuženog donese drugostepeno rješenje, pa ako se eventualno ni ono ne donese, tek tad može pokrenuti upravni spor, te kako ne postoji akt ni prvostepenog, ni drugostepenog organa, naglašava da je tužba nedozvoljena i da je treba odbaciti, a da se u konkretnoj pravnoj stvari radi samo o prepisci, urgencijama i traženju podataka, koje tuženi ne posjeduje i da je akt tužioca proslijedio Sekretarijatu Vlade RS, koji ne može biti stranka u postupku.

Razmotrivši tužbu, po odredbama člana 30. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 109/05, u daljem tekstu: ZUS) i odgovor tuženog, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz slijedećih razloga:

Iz spisa predmetne upravne stvari proizilazi da je tužilac zahtjevom od 13.11.2009. godine zatražio da mu tuženi organ u skladu sa članom 4. i 11. Zakona o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik RS“, broj 21/01) dostavi finansijski obračun za distribuciju štampanog materijala (kao specijalnog dodatka u dnevnom novinskom listu „Glas Srpske“ od 11.11.2009. godine) u naslovu „Lažno prikazivanje društvenih i ekonomskih prilika u Republici Srpskoj“, navodeći da ima opravdan interes da mu se izvještaj dostavi, odnosno informacija o utrošku državnih sredstava povodom distribucije pomenutog štampanog dodatka. Dana 01.12.2009. godine i 21.12.2009. godine tužilac je uputio urgencije istog sadržaja tuženom.

Prema odredbi člana 7. ZUS-a upravni spor se može voditi samo protiv konačnog upravnog akta. Kao izuzetak od tog principa, članom 8. istog zakona, predviđena je mogućnost pokretanja upravnog spora i kada nadležni organ o zahtjevu, odnosno o žalbi stranke nije donio odluku, tzv. „ćutanje administracije“. Pošto se nesporno radi o „ćutanju administracije“ povodom podnesenog zahtjeva i žalbe tužioca to je neosnovan navod tuženog da sud nije nadležan da odlučuje u ovoj pravnoj stvari.

Sud podsjeća da je odredbom člana 17. stav 1. ZUS-a propisano da ako drugostepeni organ nije u roku od 60 dana, ili u posebnom propisu određenom kraćem roku, donio rješenje po žalbi stranke protiv rješenja prvostepenog organa, a ne donese ga ni u daljem roku od 15 dana po ponovljenom traženju, stranka može pokrenuti upravni spor kao da joj je žalba odbijena, a stavom 2. istog člana propisano je da na način regulisan u stavu 1. tog člana može postupiti stranka i kada po njenom zahtjevu nije donio rješenje prvostepeni organ u roku utvrđenom zakonom, protiv čijeg akta nema mjesta žalbi.

Prema odredbi člana 4. Zakona o slobodi pristupa informacijama svako fizičko i pravno lice ima pravo na pristup informacijama, koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima obavezu da objavi takve informacije. To pravo podliježe samo formalnim ograničenjima kako je to utvrđeno ovim zakonom. Zahtjev za pristup informacijama u smislu člana 11. stav 1. Zakona o slobodi pristupa informacijama podnosi se onom javnom organu za kojeg podnosilac zahtjeva smatra da je nadležan, odnosno da posjeduje traženu informaciju. Ako javni organ, koji primi zahtjev, nije nadležan, on će u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, shodno članu 12. stav 1. ovog zakona, proslijediti zahtjev nadležnom organu i dopisom o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva. Zahtjev se ne prosljeđuje ako se u navedenom vremenskom periodu utvrdi da je tražena informacija pod kontrolom javnog organa, koji je primio zahtjev, a nadležni javni organ, nakon što je obaviješten o pojedinostima ovog zahtjeva, nema prigovora da javni organ, koji je primio zahtjev, obradi takav zahtjev. Javni organ koji je primio zahtjev smatra se nadležnim javnim organom i obrađuje zahtjev u smislu člana 14. ovog zakona. Na osnovu člana 14. citiranog zakona nadležni javni organ po prijemu zahtjeva preduzima sve redovne mjere da prikupi zahtijevane informacije i razmotri sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu zahtjeva. Dakle, tuženi organ je bio obavezan da tužiocu dostavi tražene informacije ukoliko je u posjedu takvih informacija i ako se ne radi o izuzecima iz člana 5.-8. pomenutog zakona, ili u slučaju nenadležnosti da zahtjev uputi nadležnom organu i o tome obavijesti podnosioca zahtjeva. Ako tuženi organ u postupku pokrenutom po zahtjevu podnosioca za dostavljanje traženih informacija, zaključi da može djelimično udovoljiti zahtjevu, ili ako odbije zahtjev dužan je donijeti rješenje (u zakonu pogrešno navedeno dopis), jer se u skladu sa članom 190. i 208. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/02 i 87/07, bez kasnijih izmjena i dopuna objavljenih u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj 50/10 – u daljem tekstu: ZOUP-u) o zahtjevu stranke odlučuje rješenjem, odnosno zaključkom, koje

treba da sadrži sve one elemente koji su navedeni u članu 14. stav 3. Zakona o slobodi pristupa informacijama. Pošto tužilac nakon podnošenja zahtjeva za pristup informacijama nije dobio odgovor na postavljeni zahtjev, dana 01.12.2009. godine podnio je urgenciju tuženom koju je ovaj sud okarakterisao kao žalbu i nakon toga ponovnim obraćanjem od 21.12.2009. godine zatražio odlučivanje po žalbi i zahtjevu, to je tužilac iscrpio uslove propisane članom 17. ZUS-a za podnošenje tužbe zbog „ćutanja administracije“. Ne stoje navodi odgovora na tužbu da tužilac nije od drugostepenog organa tuženog tražio odlučivanje po zahtjevu, kada se nesporno urgencijom od 01.12.2009. godine obratio tuženom za rješavanje po podnesenom zahtjevu. To obraćanje sud je ocijenio žalbom, a nakon toga tužilac je još jednim podneskom od 21.12.2009. godine urgirao rješavanje po žalbi i zahtjevu čime su ispunjeni uslovi za podnošenje tužbe zbog „ćutanja administracije“ pa se tužba smatra opravdanom. Stoga nisu osnovani prijedlozi tuženog da sud tužbu odbaci, kao nedopuštenu.

Sud ukazuje da je svrha i cilj donošenja Zakona o slobodi pristupa informacijama upravo ta da javnost ima kontrolu nad izvršavanjem javne vlasti od strane javnih organa s obzirom da informacije u smislu člana 1. ovog zakona, a kojima raspolažu javni organi imaju karakter javnog dobra. Postoji opravdani interes da građani dobiju na uvid informacije kojima raspolaže javni organ, jer javni interes može nadjačati razloge za neobjavljivanje traženih informacija. Princip maksimalnog objelodanjivanja informacija predstavlja jedan od fundamentalnih principa svakog demokratskog društva. Ovim će se smanjiti podnošenje pojedinačnih zahtjeva. Organi vlasti moraju preduzeti određene korake u smislu širenja ključnih informacija u javnosti. U Preporuci Rec (2002) Komiteta ministara SE, koju je prihvatila i Bosna i Hercegovina, zemlje članice su prihvatile obavezu da garantuju svakom licu na svojoj teritoriji da može ostvariti pristup dokumentima koji se nalaze u posjedu javnih organa vlasti. Ovo pravo pristupa informacijama može se ograničiti samo ako se radi o: a) nacionalnoj bezbjednosti, odbrani i međunarodnim odnosima, b) javnoj bezbjednosti, prevenciji, istraživanju i procesuiranju kriminalnih aktivnosti, c) privatnosti, d) komercijalnom i drugom ekonomskom interesu bilo javnom, bilo privatnom, e) jednakosti strana u sudskom postupku, f) zaštiti prirode, g) inspekciji, kontroli i superviziji javnih organa vlasti, h) ekonomskoj, monetarnoj i kursnoj politici i i) povjerljivosti odluka unutar ili između javnih organa vlasti u vezi internih priprema vlasti o određenoj stvari pod uslovom da je to ograničenje jasno precizirano zakonom, da je neophodno u jednom demokratskom društvu i da je proporcionalno cilju. Međutim, pristup informacijama, iako postoje gore navedena ograničenja,

neće biti uskraćen ako je javni interes da se objelodane te informacije veći od štete koja bi nastupila otkrivanjem informacija.

Postupajući po zahtjevu podnosioca, organ će u pravilu obezbijediti informaciju podnosiocu zahtjeva u obliku i na način u kojem je ona zahtijevana. Ako postoje zabrane za pristup dijelu dokumenta, onda će organ dozvoliti djelimičan pristup dokumentu. U obrazloženju rješenja će se naznačiti zbog čega je pristup kompletnom dokumentu, odnosno pojedinim njegovim dijelovima odbijen. Podnosilac zahtjeva ima pravo podnošenja žalbe protiv takve odluke. U pouci se mora jasno naznačiti kome se podnosi žalba i u kom roku. Ako nadležni javni organ ne odgovori na zahtjev podnosioca za pristup informacijama u zakonskom roku, podnosilac ima pravo podnošenja žalbe nadležnom organu (u pravilu je to funkcioner javnog organa) zbog „ćutanja organa“ u skladu sa relevantnim odredbama ZOUJ-a, koje odredbe se supsidijarno primjenjuju na ona pitanja koja nisu Zakonom o slobodi pristupa informacijama uređena ili su parcijalno uređena. Zakon o slobodi pristupa informacijama nije odredio rok u kojem organ treba odlučiti po žalbi, ali sud smatra, s obzirom da citirana Preporuka predviđa hitno postupanje, da taj rok ne bi trebao biti duži od 15 dana. Tužilac je u konkretnom slučaju podnio zahtjev da mu se dostavi informacija o utrošku sredstava za štampanje i distribuciju specijalnog dodatka u dnevnom listu „Glas Srpske“. Tuženi nije odgovorio na zahtjev tužioca od 13.11.2009. godine pa je tužilac urgencijom od 01.12.2009. godine, koju je sud prihvatio kao žalbu, urgirao rješavanje po zahtjevu. Pošto tuženi nije odgovorio ni na ovu urgenciju, to je tužilac podneskom od 21.12.2009. godine, ponovnim obraćanjem, zatražio odlučivanje po zahtjevu. Kako tuženi nije reagovao ni na ovu urgenciju to je podnesena tužba zbog „ćutanja administracije“.

S obzirom na navedeno, sud nalazi da je tužba „zbog ćutanja administracije“ opravdana pa je odlučeno kao u izreci presude na osnovu ovlašćenja iz člana 31. stav 4. ZUS-a.

Zapisničar
Glamočić Đurđija

Predsjednik vijeća
Ćurković Strahinja

Судство СРС
ИЗВОДНО-ИЗДАВАЊЕ
01.12.2009. ДС